

Sæt farve på huset

Villa fra 1914

Villaen har været genstand for en gennemgribende restaurering og mangler nu som noget af det sidste at blive malet. Huset skal formentlig males i en lys farve, dets ejere vakler mellem hvid, gul eller en lys blå.

»En villa, der er så klassisk som denne, har smukke detaljer, som man bør fremhæve i sin farvesætning. På denne villa ville jeg vælge at fremhæve gesimserne med en lysere nuance end selve facaden. Villaen er et eksempel på, at man med held kan følge traditionerne: den lyse gule farve fungerer godt. Ejerne skal nok være varsomme med at vælge blå, for den kan få det røde tegltag til at se nusset ud. Det samme er tilfældet, hvis man vælger en kold grå med for meget blåt i.

Jeg må sige, at terrassen springer i øjnene. Efter min mening er rækværket for massivt i forhold til resten af huset, og jeg ville nok overveje simpelthen at bygge det om for at give terrassen et lettere udtryk.

Farverne kan ikke redde alt, men for at få terrassen til at forsvinde ind i huset, ville jeg også vælge en lys farve til den, lidt mørkere end husets farve, og eventuelt med de bærende stolper en tand mørkere.«

Tænk dig godt om, kig dig for, kontakt en professionel, og lav en stor farveprøve, hvis du overvejer at male dit hus. Sådan lyder nogle af rådene fra indretningsarkitekt **Myrna Havn**. Og en advarsel: det er ikke let at finde den rigtige farve.

Af Marchen Jersild
Foto: Keld Navntoft

Er facaden blevet træt at se på, her i det klare forårslys? Trænger den til at få lidt farve, eller måske ligefrem til en hel ansigtsløftning? Så tvivl lige med penslerne. For udover, at det kræver et grundigt forarbejde at finde ud af, hvilken slags grundbehandling og hvilken slags maling huset skal have, kræver valget af farve også en vis omtanke.

For hvis man vælger forkert, kan resultatet blive så grimt, at det i værste fald forringer husets værdi, advarer indretningsarkitekt mdd Myrna Havn, der gennem mere end 20 år har levet af at give gode råd om det, der med et fagudtryk hedder »farvesætning«: hvilke farver, hus og rum skal have.

Myrna Havn, der er medindehaver af tegnestuen Abita, er også tilknyttet Malerfagets Oplysningsråd i Danske Malermestre, og med den kasket på hovedet er det måske ikke overraskende, at hun anbefaler, at man bruger en fagmand til opgaven.

Vælger man alligevel at klare sagen selv, kræver det ifølge Myrna Havn en temmelig stor arbejdsindsats, også inden låget kommer af den første malerspand:

»De fleste ved, hvor svært det kan være at vælge de rigtige farver indendøre. Men

for meget ud i forhold til de øvrige huse på vejen og i kvarteret. Man behøver ikke ligefrem at spørge naboen til råds, men:

»Man skal huske på, at det alt andet lige er naboerne, der skal se mest på ens hus,« siger hun.

Tag hensyn til husets stil og lær af traditionerne

Når man vælger farve på selve huset, skal man tage hensyn til den stil, huset er bygget i, miljøet og eventuelle traditioner. Man kan gå på biblioteket og læse om den type hus, man har, og på lokalhistorisk arkiv for at lære mere om kvarteret og ens eget hus. Derefter skal man se på husets egne særlige kendetegn: Hvilke mursten er brugt, er der detaljer, man ønsker at skjule eller at fremhæve, hvilken sokkel har huset, tagets farve og vegetationen omkring huset.

»Hvis man er i tvivl, er det en god regel at vælge en farve, der kunne være en traditionel farve,« siger Myrna Havn.

»Der er den fordel ved traditioner, at de har bevist, at de fungerer. Man skal være meget dygtig, hvis man skal lave det om, og få en gevinst ud af det,« siger Myrna Havn, der som eksempel nævner det ofte ikke altid heldige farveskift fra mørkt til lyst, som 50'er- og 60'er-husenes mørke træværk har gennemgået inden for de sidste ti år.

Jo større forskel mellem lys og mørk, jo mere vil øjet blive trukket hen mod det sted.

Når det gælder vinduer, er reglen, at hvide vinduesrammer fremhæver vinduerne, mens mørke rammer får vinduespartierne til at fremstå som mørke huller.

Se kritisk på yndlingsfarven

Vælg ikke en farve uden at tage hensyn til omgivelserne eller husets stil.

»Hvis du vil have et laksefarvet hus, må du købe et hus, der egner sig til at være laksefarvet. Det nytter ikke at gennemtrumfe dit ønske, hvis det ikke passer til huset eller omgivelserne,« siger Myrna Havn, der nødig vil fremhæve den ene farve fremfor den anden som ideal. Men farver som stærk violet og græsk blå dømmer hun helt ude til danske huse - også når det gælder vinduesrammer:

»Bare fordi det er teknisk muligt, er det jo ikke sikkert, at det egner sig til huse,« siger hun.

Spar ikke på farveprøven

Når man så endelig har besluttet sig for en farve, anbefaler Myrna Havn, at man afsætter en stor farveprøve.

»Man kan ikke beslutte noget som helst ud fra et af de små farvekort fra farvehandleren. Farven skal op på væggen, og farveprøven skal være mindst en kvadratmeter og gerne hen over et hjørne,

Murstenshus fra 1962

Huset er fra 1962, men er bygget om og ud siden da. Blandt andet er der kommet en sidebygning på, som har fået høje vinduer. Ved siden af villaen er der en carport i træ i de samme farver som vinduesrammer og gavlen.

»Når man vælger at male en trægavl i en lys farve, vælger man at fremhæve den del af huset. Det kan vi se her, hvor træværket fremtræder meget tydeligt. Man skal også være meget opmærksom på, hvilken grå man vælger. En grå som denne her på fotografiet, der ser udmærket ud, har typisk noget gult og sort i. Med dette hus kunne man have valgt at male træværket i de mørke farver, der er typiske for den tids huse, og som er ved at blive moderne igen.

Husets hvide vinduesrammer springer for meget i øjnene i forhold til muren. Farven skal »svines til«, altså blandes op med gul eller sort. Ellers får den murværkstenene til at se beskidte ud, og det er jo ikke meningen.«

når man skal male facade, er der altså langt flere faktorer, man skal tage hensyn til, og det er meget kompliceret. Farver er noget af det sværeste, og det bliver ikke nemmere, fordi det er udendørs,« siger Myrna Havn, der her giver Boligens læsere en række råd til, hvordan man vælger den rigtige farve til huset.

Se huset i dets omgivelser
Når man overvejer at ændre farven på sit hus, er det en god idé at starte helt overordnet og derefter at »zoome ind« på selve huset. Ligger huset i åbent landskab eller i bymiljø, hvordan er det kvarter, huset ligger i, og hvordan ser kvarterets øvrige huse ud?

»Man kan lære meget af at gå en tur i kvarteret og notere, hvad man ser. Man kan også lære, hvordan man ikke skal gøre,« siger Myrna Havn, der anbefaler, at man ikke vælger en farve, der stikker

Farven skal »svines til«

»Den hvide bølge, der har hærget i villakvartererne, hvor vinduesrammer og træværk er blevet malet hvidt, er meget uheldig, fordi den rene hvide ofte får murværket til at virke beskidt,« siger Myrna Havn. »Det skal »svines til«, forstået på den måde, at man aldrig må male med en ren sort eller en ren hvid, for den vil få alt andet til at virke nusset ved siden af. Derfor skal der blandes gul eller umbra i den sorte og hvide, og også i den grå, som ofte har et alt for blåt skær,« siger Myrna Havn.

Kend farvernes signaler

Når man vælger farve, skal man også gøre sig klart, at de forskellige farver sender forskellige signaler: lyse farver fremhæver, mens mørke farver afdæmper. Og man skal være opmærksom på, at kontrasterne tiltrækker øjet.

så man kan se den i både lys og skygge,« siger Myrna Havn. Hendes sidste råd handler om ydmyghed: »Man skal have en vis ydmyghed over for farverne. Farver er virkelig noget, der virker. Derfor skal de bruges med måde, og man skal vide, hvad man gør.«

Boligen har bedt Myrna Havn kommentere fotografier af to huse: En villa fra 1914 og et murstenshus fra 1958. Myrna Havn gik med på opgaven – men understreger, at hun ikke har kunnet tage højde for vigtige faktorer som husenes beliggenhed, kvarteret, nabo-husenes farver og vegetationen omkring husene.

mje@berlingske.dk

Tid til at male hus

Det er bedst at male huset, når temperaturen er over 15 grader. Undgå at male på dage med regn eller høj luftfugtighed, undgå direkte sollys og mal ikke, når nattetemperaturen stadig er under fem grader.

Se også: www.flugger.dk under »gode råd« og derefter »facader«

www.raadogdaad.dk skriv »maling af facader« i søgefeltet

Kend dine farver

Rød
Fremhæver en bygning mest. Står i kontrast til alle årstidens farver og til både himmel og hav. Indgår den i en husrække, hvor der er brugt andre stærke kulører, vil den opleves knap så dominerende.

Gul
En »spredende« farve, der har det bedst med at blive rammet ind af en anden farve eller hvid. Egner sig dårligt til små flader som for eksempel vinduer.

Orange
Problematisk farve. Farven står i direkte kontrast til den blå himmel, og den vil derfor fungere bedst i en husrække, hvor den ses sammen med beslægtede farver som gul og rød.

Grøn
Passer bedst til træværk, og gerne steder hvor der er meget vegetation omkring bygningen. Gerne med indhold af gul og en del sort.

Blå
Stærkt kulørte blå og turkise farver – græsk blå – er ikke egnede til danske forhold. Turkis virker fremmedartet på bygninger. Skal man bruge blå, skal det være med et stort indhold af sort.

Violet
For poppet til huse udvendig. Skal den overhovedet bruges, skal den blandes med en stor del sort og dæmpes med sin komplementærfarve: gul.

Brun, umbra og andre jordfarver
Kan med fordel bruges udendørs. Falder fint ind i naturens farver.

Sort og grå
Kan fungere. Men man skal være varsom med brugen, og altid blande farve, som regel gul, så de får slægtskab med omgivelserne.

Hvid
Skal bruges med omtanke og aldrig en ren hvid. Hvis man bruger en ren hvid, vil den få alt andet til at se grumset ud. Den skal derfor tilsættes gul eller umbra.